

Glejte! taka je. Per tem pa ne sme ostati. Časi so drugačni postali in z časom mora naprej hiteti, nej bo gospod ali kmetovavec ali rokodelc. Bolj ko je narod omikan, ložeji si svoj vsakdanji kruh služi, neumniga čaka revšina in zasramovanje. Omikan človek pa je tudi bolj človek in Bogu bolj dopadljiv, kér ne zakopa uma in pameti, katerih mu ni Stvarnik zastojn podaril; pravo omikanje pelje h pobožnosti in h lepemu vestnemu zadržanju. Omikanje ali izobraženje človeka pa se začne v malih šolah, kjer se otroci ne samó brati, pisati in rajtati učijo, ampak tudi bolj popolnoma kerskanskiga nauka vadijo in drugih koristnih reči več. „Berilo za male šole“, ki je po vsih estrajskih deželah vpeljano, kolikanj lepih in koristnih znanost otrokam ponudi!

Ko bi vsi kmetovavci in rokodelci svoje otroke v šole pošiljali, de bi imenovaniga podučjenja deležni bili, bi jim otroci gotovo hvaležni bili, zakaj vsak oče ni v stanu, svoje otroke z denarjem podariti, prvo šolsko podučjenje in izobraženje jim pa lahko nakloni, če jih v šolo pošilja. Poleg denarja je vednost tista moč, ktera vse premaga, — de bi si pač to resnico naši stariši prav globoko v serce vtisnili!

(Dalje sledi.)

„Novice“ so naše veselje. *)

(Dopis iz Štajerskiga.)

Z veseljem smo pretečeno leto „Novice“ brali, ktere je hvale vredna kmetijska družba nam delila. Hvaležni smo ji vsi bravci zavoljo veliko lepih in resničnih nauk, kateri so bili tolikanj let pred nami skriti. Zavoljo tega želimo mi Slovenci, de bi Bog ohranil slavno kmetijsko družbo, in de bi zdravi ostali vsi nje podporniki.

Ne morem se zderžati, de bi častiti kmetijski družbi ne povedal lepih nasledkov, ki jih poduk od občinskih pašinj v moji soseski že ima, posebno pri dveh kmetih.

Pervimu je že lastna skušnja takó rekoč njegov um razsvetila, de je začel občinske pašnje v njive spreminovati, de zdaj že žito seje; na poprejšnih njivah ima domačo deteljo obsejano; **) pred dvema letama je začel živino v hlevi rediti, de jo je malokdaj na pašnje gonil. Njegova živina je takó lepo rejena, de se od vse druge soseskine loči; zraven tega mu pa še toliko klaje ostaja, de jo spomladi za marsikteri goldinarček prodá. — Jest sim mu tudi 40. list od kravje vprege razložil, in njegovi sosedje zdaj menijo, de posebne skrivnosti zna. Ta kmet redi namreč bika za pleme krav, pa kaj se zgodi? Po poduku „Novice“ je vzel on jalovo kravo k sebi, ter jo je neke tedne k delu pervajal in z njo oral, potlej jo je pa k juncu spustil in precej je pleme vzela (se je vbrejala). Zdaj že clo od daljnih krajev k temu juncu krave

vodijo, ker mislijo, de imenovani kmet posebne skrivnosti vé.

Ravno takó povém tudi od družiga, ki je tudi en kos odločene občinske pašnje v njive spreminil, in zdaj še enkrat toliko njiv ima, kolikor jih je poprej imel, ko je grunt prejel. Toliko žita perdelá, de ga 3 do 4 vozov v bližni terg prodá, in mu ga čez to še toliko domá ostane, kar ga potrebuje za vsakdanji kruh celiga leta.

Taka pa ni od vsih povedati; serce me boli, kader se zmislím, de je grozno veliko nečimernih kmetov. Nekteri ne poslušajo koristnih nauk, drugi se zmiraj starih šeg deržijo, tretji so takó nemarni, de še tistih njiv nočejo prav obdelovati, ktere so že od stariga bile za njive vdelane. Jesen pride in nič nimajo domú voziti; pride pa zima, morajo živino prodajati; spomladi bi imeli na njive gnoj voziti, pa je prazno gnojniše; zdaj perpelajo zelene hoste in jo neke dni namakajo v gnojnični jami, potem jo pa zvozijo na njive srovo in zeleno.

Tode kaj bom več od tacih nečimernikov govoril? Saj ti „Novice“ ne berejo. — Obernem se raji k vam, ljube Novice! ktere ste takó dober sad obrodile; pomagajte še to nastopno leto naše kmetije koristno obdelovati, de bomo vedno na boljši hiteli.

J. S.

Shalofna povést.

Med veselim puftovanjem naf je velika shalof sadela: neufmiljena smert nam je vsela prepofhtovaniga Šlovenza, shlahtniga gosp. Franza Pofanerja, z. k. komifarja Ljubljankke okolize, ki je v 52. letu svoje starosti po dolgi pljužni bolesni, 26. dan Profenza, od mertuda sadet, umerl in vdovo s fedmerimi otrozi sapuhtil. — V Gradzu na Štajerskim rojen, fe je tu prav oflovja isuzhil. Pervo flushbo je v svoji domovini nastopil in je bil spervizh fodnik pri grajfhini v sgornjim Rogatzu (Ober-Rohitsch) in Štermolu (Stermoll), potem komifar in fodnik v Kosji (Drachenburg) in potem v Loki (Lack) na Štajerskim, od tod fe je pa na Krajsko preselil, kjer je pervizh komifar in fodnik bil v Radolzi, potem komifarski fodnik v Mekinah in po vikfhim povelju komifar in fodnik Šmeledinfke komifije. V letu 1829 fo ga z. k. komifarja Ljubljankke okolize isvolili, kjer je zhes 15 let dolshnosti svoje teshavne flushbe takó natanjko spolnoval, de si fhe v bolesni, ki ga je fkorej tri leta muzhila, pokoja ni dal. — Pa ne famó bitroumen, nevtrudljiv in ljudomil komifar je rajniki bil, ampak velik podpornik vezh drugih obzahnokorifnih naredeb. Savarvanje pohifhtev pred nefrezho ognja (afekuranzijo) je on s vfo mozhjo v svoji okolizi priporozheval in marsikteriga pogorelza berafhke palize otel. — Ko fo po nar vikfhim povelju rajnziga zefarja Franza I. Ljubljankke mozhirje na fuho delati sazheli, je bil rajniki velik pomozhnik tega dela, ki je sa Ljubljano in vezh drusih krajev neisrezheno velika dobrotá. Sa Ljubljankke fofefko je on veliko dobriga storil, sato je pa tudi njemu in njegovi rodovini v letu 1843 zhaftno pismo Ljubljankkiga mestnika s vfimi pravizami, podelila. — Sa naredbo novih zefá, ali pa sa popravo starih v njemu isrozheni okolizi fe je rajniki velike safluge pridobil. Tudi nafhi kmetijski drushbi je bil od leta 1832 do 1841 sveft fvetovavez in fe je sa nje prid veliko veliko trudil. — Sraven tega je bil rajniki pa tudi poboshen zhlovek, mili ozhe svoji rodovini, in

*) Pričujoči dopis v novim pravopisu smo od nekiga kmetovavca iz Štajerskiga prejeli, ki nam zopet očitno kaže, de gre že kmetam, ki pisati znajo, prav dobro od rok. Ki tega ne verjame, naj pride k nam, mu bomo lastni rokopis pokazali. Se enkrat rečemo: Mi nobeniga k pisanju v novim pravopisu ne silimo in dajemo vsak spisec v „Novice“ takó, kakor ga prejmemo. Tega se bomo deržali, dokler nam bo vredništvo „Novice“ izročeno. Če jih imamo tedaj v Novicah več spisikov v novim pravopisu, ko v starih, to od tod pride, kér jih je veliko več pisateljev, ki po novim pišejo, ko tacih, ki se stariga deržijo; kar nas prav zlo veseli. Vredništvo.

**) Škoda, de némske ali luceruské detelje še nema semena.